

«شرق» احتمال نقض برجام و فعال شدن مکانیسم ماشه از سوی تروئیکای اروپایی را بررسی می‌کند

آشفستگی دوباره در میز برجام؟

عبدالرحمن فتح‌الهی: تا همین هفته پیش خبرهای خوبی از مذاکرات پشت پرده تهران – واشنگتن منتشر می‌شد که حتی حکایت از توافق یا تفاهم قریب‌الوقوع می‌داد. اما در کنار ادعای میدل‌ایست‌آی مبنی بر توقف گفت‌وگوهای دوجانبه...

صفحه ۲

سرمقاله

تحولی در مسیر مذاکرات ایران و آمریکا

کوروش احمدی دبلمات پیشین

تعلیق رابرت مالی، فرستاده ویژه آمریکا برای ایران را می‌توان تحولی در روند مذاکرات ۲۸ماهه ایران و آمریکا به‌شمار آورد. او در دو، سه ماه گذشته نقشی در تماس‌های غیرمستقیم بین ایران و آمریکا نداشته و نه‌تنها قطع دسترسی او به اسناد طبقه‌بندی‌شده که دلیل اعلام‌شده آن سهل‌انگاری در کار با این اسناد بوده، ادامه دارد؛ بلکه تبدیل مرخصی با حقوق او به مرخصی بدون حقوق در هفته گذشته می‌تواند حاکی از سیر تحقیقات به ضرر او باشد. رابرت مالی یک مقام معمولی در دولت آمریکا نیست. او که به‌سرعت و تنها حدود یک هفته بعد از شروع به کار بایدن به‌عنوان نماینده ویژه برای ایران تعیین شد، در مدت بیست و چند سال گذشته همیشه دارای سابقه و موقعیت مناقشه‌آمیزی در واشنگتن بوده است. تصور ناظران هنگام انتصاب او این بود که قصد بایدن از این انتصاب نشان‌دادن تمایلش به تسریع و تسهیل کار احیای برجام بوده است. فرض بر این بود که مالی با توجه به گرایش‌های سیاسی‌اش می‌توانست در این زمینه مؤثر عمل کند.

رابرت مالی فرزند پدر و مادری است که هر دو روزنامه‌نگارانی چپ‌گرا و از سخنگویان رسمی و غیررسمی جبهه آزادی‌بخش الجزایر در دهه ۱۹۶۰ بودند. آنها روزنامه آفریک آزی را در فرانسه منتشر می‌کردند و در سال ۱۹۸۰ به خاطر فعالیت‌های‌شان، ازجمله دشمنی با اسرائیل، از فرانسه اخراج شدند. رابرت مالی مقاله‌های زیادی درباره مسائل خاورمیانه نوشته و ازجمله خواستار نزدیکی با حماس و اخوان‌المسلمین بوده است. او با حمایت شدید جناح چپ حزب دموکرات ازجمله برنی سندرز عهده‌دار سمت فرستاده ویژه برای ایران شد. حتی گروه‌های چپ‌گرای ضد ساختار (anti-establishment) در آمریکا، ازجمله گروه آمریکایی کد پینک (Code Pink) که بعضی سران آن در اسفند ۹۷ به ایران سفر کردند، نیز به شکلی غیرمعمول برای انتصاب او فعالیت کردند. مالی عضو تیم کلینتون در مذاکرات فلسطین در سال ۲۰۰۰ بود و در پی شکست این مذاکرات در مقاله‌ای غیرمعمول اسرائیل را مقصر شکست مذاکرات دانست. او در سال ۲۰۰۸ نیز در پی اخباری مبنی بر تماس با نمایندگان حماس در دوره ریاست بر گروه بحران بین‌المللی ناچار شد از عضویت در ستاد انتخاباتی باراک اوباما استعفا دهد. به دلایلی از این قبیل، مالی همیشه هدف دشمنی مخالفان برجام و لابی اسرائیل در آمریکا بوده است.

مالی در جریان کار نیز برخوردهایی با کسانی که در ارتباط با ایران تندرو محسوب می‌شدند، داشت. در مهم‌ترین مورد در ژانویه ۲۰۲۲ ریچارد نفیو که معمار تحریم ایران مورد می‌شود و معاون مالی بود، به اتفاق دو عضو دیگر تیم، به علت اختلاف‌نظر» و اینکه خواستار شدت عمل بیشتر در قبال ایران بودند، تیم را ترک کردند. نفیو اندکی بعد در رشته تویییتی اختلاف نظر با مالی را تأیید کرد. حدود یک ماه بعد نیز دانیل شاپیرو، سفیر سابق آمریکا در اسرائیل، که به «نچواگر اسرائیل» معروف است، این تیم را ترک کرد. به‌این‌ترتیب ششواهد حاکی است که مالی توانست خط‌مشی میانه خود را اعمال کند و در این راه حمایت بایدن و بلینکن را نیز داشته باشد.

پس از تعلیق مالی، در جو بسیار سیاست‌زده واشنگتن به‌ویژه دربارہ ایران، مایکل مک‌کال، رئیس کمیته سیاست خارجی مجلس نمایندگان، در نامه‌ای به وزیر خارجه آمریکا ضمن انتقاد از «عدم صداقت یا ارائه اطلاعات غلط به کنگره»، خواستار دریافت جزئیات درباره تعلیق مالی و تحقیقات درباره او و نیز ادای توضیحات علنی و محرمانه به کمیته از سوی مک‌گرت، مسئول خاورمیانه شورای امنیت ملی و ابرام پیلی، معاون مالی، تا پایان جولای شد. مک‌گرت در دو، سه ماه اخیر به جای مالی از جمله در مذاکرات عمان حضور داشته است. فرض کارشناسان این است که او و رئیس او، جیک سالیوان، موضوعی تندر از مالی درباره ایران و مذاکرات دارند. دانیل شاپیرو نیز به‌تازگی به‌عنوان نقطه تماس آمریکا درباره گسترش «پیمان‌های ابراهیم» منصوب شده که می‌تواند به معنی واردشدن یک عنصر افراطی در تیم خاورمیانه‌ای وزارت خارجه آمریکا باشد.

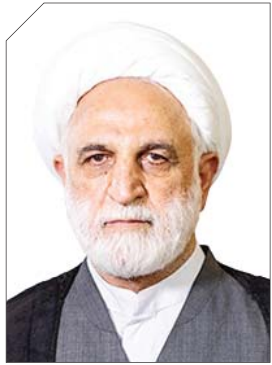
ممکن است برجام به‌دلیل متعدد، به‌ویژه به‌ خاطر از بین رفتن ارزش عدم اشاعه آن، دیگر موضوع مذاکره نباشد؛ اما موضوعات متعددی بین ایران و آمریکا وجود دارد که توجه به آنها ضروری است. اگرچه طبق اصول نقش هیچ مذاکره‌کننده‌ای را نمی‌توان تعیین‌کننده شمرده، چراکه مذاکره‌کننده در چارچوب سیاست ابلاغی از سوی دولت خود عمل می‌کند؛ اما هر مذاکره‌کننده‌ای دارای ویژگی‌ها، توانایی‌ها، ابتکارات و تمایلات شخصی خاصی است که می‌تواند بر روند مذاکرات اثر بگذارد. ویژگی‌های رابرت مالی به گونه‌ای است که امکان می‌دهد تعلیق او را یک تحول منفی در روند مذاکرات و در راستای سخت‌ترشدن کار به شمار آوریم. به‌علاوه، گاه تغییر مذاکره‌کنندگان می‌تواند به دلیل تغییر سیاست باشد. این تحول بار دیگری نشان داد که بازشدن یک دریچه را باید کوتاه‌مدت فرض کرد و از آن بهره برد؛ چراکه لحظات آستان تحولات است.

سه‌شنبه ۱۳ تیر ۱۴۰۲ • ۱۵ ذی‌الحجه ۱۴۴۴ • ۴ جولای ۲۰۲۳ • سال بیستم • شماره ۴۵۹۲ • ۱۲ صفحه • ۱۵۰۰ تومان

تأکید رئیس قوه قضائیه بر ضرورت شفاف‌کردن مصادیق آزادی‌های مشروع

رئیس قوه قضائیه گفت: در مقوله تأمین آزادی‌های مشروع هم به لحاظ نظری و هم به لحاظ عملی نیاز به کار و تدقیق بیشتر است. به گزارش مرکز رسانه قوه قضائیه، حجت‌الاسلام محسنی‌ازهای، دیروز در سخنانی در نشست شورای عالی قوه قضائیه، با اشاره به در پیش بودن عید سعید غدیر، ضمن تبریک و تهنیت عبدالله‌الاکبر و همچنین ولادت با سعادت امام هادی (ع)، اظهار کرد: «نبوت» و «ولایت» و «قرآن» سه نعمت...
صفحه ۲

در «شرق» امروز می‌خوانید: آغازی بر پایان لشکر سایبری منافقین، روایت‌های متناقض از شرق اوکراین، از ایتالیا تا پارک پرنس با نمادی از مدرنیته و **یادداشتی** از مهدی یزدانی خرم

کمبود آب، کانون‌های ریزگرد در شمال غرب، جنوب غرب و شرق را فعال کرده است کارشناسان راه‌های خروج از این ناترازی را بررسی می‌کنند

میدان داری شن و نمک

گزارش تبریک را در صفحه ۴ بخوانید

عبدالرضا موسوی کیست و چه ارتباطی با حواشی بیرانوند و استقلال دارد

چه کسی شهر را به هم ریخت

پاسخ آموزش و پرورش به گزارش «شرق»

ادامه در صفحه ۱۰

یادداشت

ناترازی‌های یک گفتار

۱- آقای رئیسی برای دومین‌بار در یکی، دو هفته اخیر و این بار در مراسم روز صنعت و معدن به ناترازی‌های «نظام بانکی، برق و آب» اشاره کرد. دفعه قبل در مجلس، هنگام ارائه برنامه هفتم توسعه بود که ایشان از «ناترازی در بودجه و نظام بانکی و پولی و ناترازی در منابع و مصارف آب و انرژی و صندوق‌های بازنشتگی» سخن گفت. جالب است که در هیچ‌یک از این سخنرانی‌های مهم چه در جمع فعالان و مدیران اقتصادی و چه در حضور نمایندگان نهاد قانون‌گذاری به جرابی این ناترازی‌ها که به قول خود ایشان و البته اکثر کارشناسان، ابرچالش‌های اقتصادی کشور را شکل داده، اشاره نکرده‌اند. چرا؟! مگر می‌شود برای دردی که علت آن مشخص نیست، درمانی را تجویز کرد؟ البته در طب سنتی شاید بشود، چنان‌که یک داروی گیاهی برای درمان بسیاری از امراض تجویز می‌شود. آقای رئیسی نیز برای رفع این ناترازی‌ها از طرح‌هایی می‌گوید که قرار است به افزایش تولید و منابع و... بینجامد و مثلاً از طریق تولید برق با گاز بیشتر یا حمایت‌های مالی افزون‌تر و... مشکل ناترازی‌ها را رفع و ترازوی اقتصاد را ترازاز کنند. چنین راه‌حل‌هایی ممکن است چندصیاحی جواب دهد اما یقیناً به سبب بی‌توجهی به اصل «محدودیت منابع» به‌سرعت مشکل را حادتر و درمان را ناممکن‌تر می‌کند، کم‌اینکه تاکنون چنین بوده است. علت‌العلل این ناترازی‌ها، «قیمت‌گذاری دستوری» است.

ادامه در صفحه ۵

جناب آقای دکتر سیدعباس صالحی گرانقدر

در گذشت خواهر گرامی‌تان را تسلیت عرض می‌کنیم. همکاران رسانه‌ای‌تان در غم شما شریکند. از خداوند متعال برای ایشان آموزش و رحمت الهی و برای شما و خانواده معزز، صبر و بردباری مستلثت داریم.

رضا امیدوار تجریشی، سر که بار سقیان، علیرضا بختیاری احسان بداغی، سعید تقی‌پور، مریم جمشیدی الیاس حضرتی، رضا حقی، مسعود حیدری، هادی حیدری علی ربیعی، مهدی رحمانیان، محمدجواد روح ولی‌الله شجاع‌پوریان، علی‌اصغر شفیعیان، حجت‌ظهماسبی اسرافیل عبادتی، حبیب عباسی، محمد قوچانی مصطفی کواکبیان، محمد مبین، علی متقیان محمد مهاجری، اکبر منتجبی، محمدعلی نادعلی‌زاده

ادامه در صفحه ۵

گزارش «شرق» از ماجرای دزدیدن کودکی برای موهای بلندش در تهران

سارقانی با نمای جدید

۱۰

حضور نمایندگان انجمن صنفی

در دادگاه ۳ روزنامه‌نگار

۱۲

مرز گروه‌های سیاسی

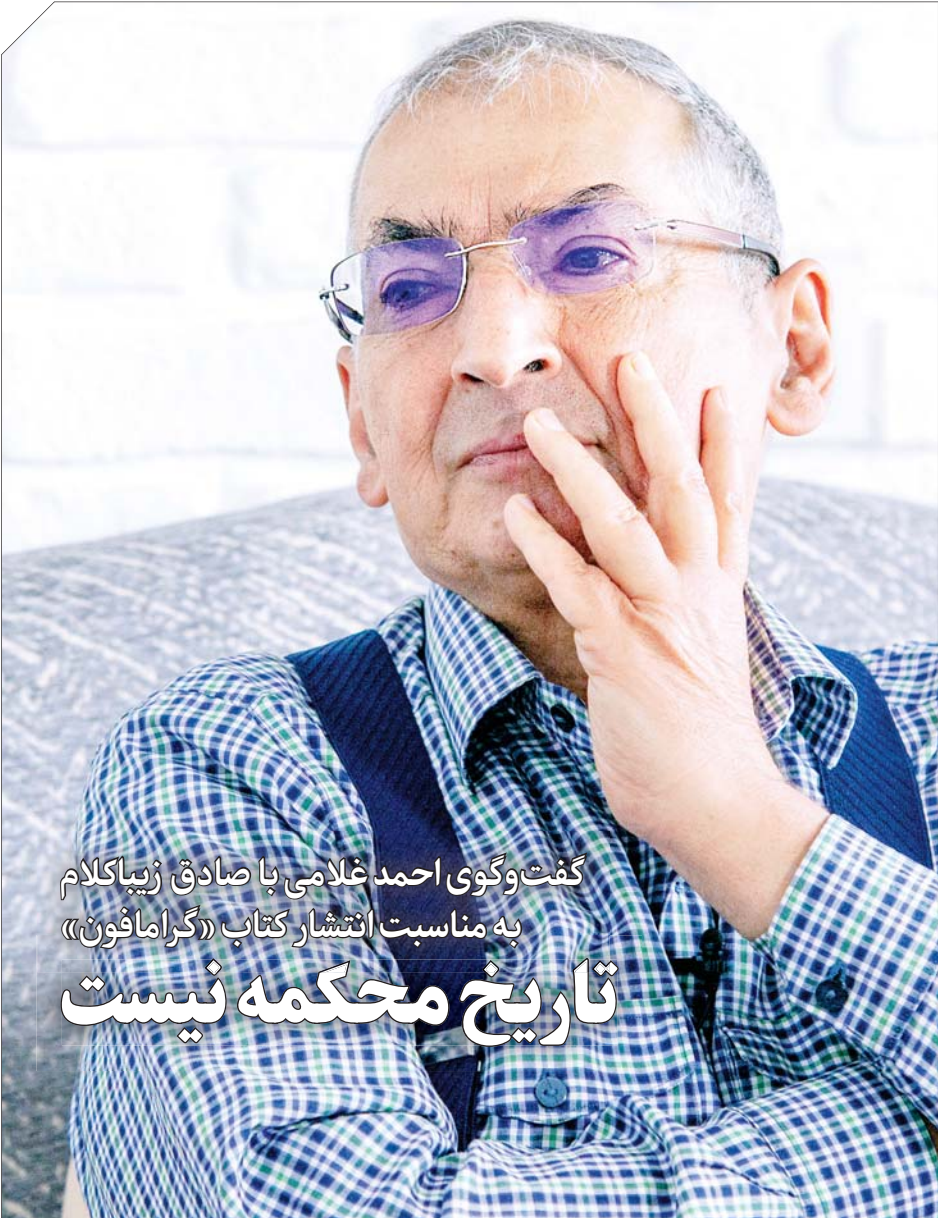
پایداری و لاریجانی تفاوتی ندارند؟

ادامه در صفحه ۱۰

داوود حشمتی، سعید حجاریان اخیراً «جناح‌بندی» گروه‌ها در شرایط فعلی را «ممتنع» شمرده و معتقد است تفاوتی میان گروه‌های اصولگرا مشاهده نمی‌کند. اما آیا واقعا میان گروه‌های مختلف اصولگرایی تفاوتی وجود ندارد؟ مرزهای سیاست میان گروه‌های سیاسی (چه اصولگرا و چه اصلاح‌طلب و اپوزیسیون) چگونه تعریف می‌شود؟ آیا تنها مرز موجود که گروه‌های سیاسی را از یکدیگر تفکیک می‌کند، مرزهای آنها با حاکمیت است و هر گروهی که این مرز را برداشته بود، به‌طور کامل با دیگر گروه‌ها یکسان است؟

سعید حجاریان در آخرین مصاحبه خود با روزنامه اعتماد «ارائه جناح‌بندی» در شرایط فعلی را «ممتنع» دانسته و به‌طور صریح معتقد است میان جریان‌های متفاوت اصولگرا تفاوتی وجود ندارد: «ما قبلاً با اغماض قادر بودیم من واقعا میان جبهه پایداری، اصولگرایان تندرو و کندرو، نواصولگرایان و سایر عناوین متفاوتی نمی‌بینم». حجاریان سپس به وجوه اشتراک آنها می‌پردازد: «اینها همگی دو وجه مشترک دارند: نخست، سرسپردگی و دوم، گرایش به خشونت و برخورد سخت».

این گزارش را در صفحه ۳ بخوانید

عکس: سهند تانگی، شرق

شرق: کتاب «گرامافون» شرح دیدارهای صادق زیباکلام با پرویش سطوتی، همسر زنده‌یاد حسین فاطمی است. پرویش سطوتی به دعوت محمود احمدی‌نژاد و اسفندیار رحیم‌مشایی به ایران آمده و مدت ۱۸ ماه در یکی از هتل‌های معروف تهران در سوئیتی میهمان دولت دهم می‌شود. در همین هتل است که صادق زیباکلام به دعوت پرویش سطوتی به دیدارش می‌رود. انگیزه این دیدار بیش از هر چیز برای زیباکلام، ارداتش به چهره ملی و تاریخی دولت دکتر محمد مصدق و حسین فاطمی است. این اسانات در بستری از بی‌اعتمادی از سمت دو طرف پیش می‌رود. تا اینکه هر دو طرف به وجه مشترک انسانی یکدیگر دست می‌یابند و دیدارهای خانوادگی از جمله حضور لیلیا زیباکلام به این دوستی عمق بیشتری می‌بخشد. از این به بعد دیگر پرویش سطوتی از یک واسطهٔ تاریخی به یک دوست خانوادگی تبدیل می‌شود و روایت «گرامافون» متأثر از همین دوستی است.

به باور زیباکلام، پرویش سطوتی زنی خوش‌قلب و ساده‌دل است که از بی‌پدیکگی‌های سیاسی برداشت جدی ندارد. شاید از همین منظر است که احمدی‌نژاد و مشایی او را برای ارتباط با ایرانیان خارج از کشور برمی‌گزینند. انتخابی که برای او ثمره تلخی دارد و به‌واسطه همین ارتباط و فعالیت‌هایش دستگیر و راهی زندان می‌شود. بعد از دستگیری، تنها کسی که پیگیر وضعیت او است صادق زیباکلام است که می‌کوشد رسم دوستی را به جا آورد، هرچند این دوستی ناخواسته و کوتاه بوده باشد. سرانجام پرویش سطوتی از زندان آزاد می‌شود و از ایران می‌رود اما قبل از مرگش مجدداً با صادق زیباکلام دیدار می‌کند.

ادامه در صفحه ۶ بخوانید

یادداشت

اختلال پارانویید در اقتصاد

سیدجواد جمالی کارشناس اقتصادی

برخی افراد تصور می‌کنند با متهم‌کردن دیگران و انداختن مسئولیت بر دوش دیگران، می‌توانند خود را نسبت به تبعات و نتایج تصمیماتی که گرفته‌اند، در منطقه امن و محافظت‌شده قرار دهند. پذیرش مسئولیت، پیش‌شرط، تغییر شرایط و بهبود فرآیندهای تصمیم‌گیری است. پرهیز از پذیرش مسئولیت، منابع اصلی چاره‌اندیشیدن و تامل برای گزینش راهکارهای مناسب برای کاهش مشکلات موجود است. برای هر فردی این احتمال وجود دارد که در مسیر زندگی شخصی یا کاری خود تصمیمات نادرست و هزینه‌زایی را اتخاذ کرده باشد. این فرد می‌تواند همواره نادرست‌بودن تصمیماتش را نفی کند یا عوامل بیرونی را مقصر آن تصمیم نادرست بداند و خود را بی‌گناه جلوه دهد یا برعکس با پذیرش تصمیمات غلط خود، به دنبال اصلاح آن و تبدیل آن تصمیمات به تصمیمات سودمند و اثربخش باشد.

در زمان ما،و، رهبران چین پیش‌بینی می‌کردند با ایجاد نظام کشاورزی متمرکز در مدت ۱۵ سال بتوانند تولیدات کشاورزی خود را به سطحی فراتر از بریتانیا ارتقا دهند؛ اما اجرای تصمیمات نادرست دولت، باعث شد حدود ۳۰ تا ۴۰ میلیون چینی بر اثر گرسنگی و قحطی بمیرند. در سال ۱۹۷۳ دنگ شیائو پنگ که مورد غضب حکومت بود، به پکن فراخوانده شد و به مقام

تبدیل به دومین اقتصاد برتر دنیا شد.